

Siegfried Kurz la pupitrul Filarmonicii „George Enescu“

Pentru inaugurarea „Zilelor muzicii din R. D. Germană“, Filarmonica „George Enescu“ a programat un concert simfonic sub bagheta dirijorului Dr. Siegfried Kurz, personalitate de seamă a vieții muzicale din țara prietenă, compozitor cu o vie activitate (simfonii, lucrări concertante, muzică de cameră, muzică de scenă), director general al cunoscutei „Staatskapelle“ din Dresda, dirijor de muzică simfonică și de operă. În cadrul concertului de la București, Siegfried Kurz a prezentat două lucrări aparținând unor autori compatrioți de generații diferite, ambele reprezentative pentru stilurile compozitorilor respectivi.

Pentru început, programul a cuprins *Mica simfonie*, op. 29, de Hanns Eisler (1898—1962), una dintre cele mai populare creații ale fostului elev al lui Arnold Schönberg. Scrisă înainte de 1933, lucrarea — de proporții miniaturale — este de o transparentă cvasi-camerală, desfășurându-se într-o ambianță dominată de bună dispoziție. Prima parte — *Andante* — cuprinde 23 de variațiuni pe o temă de șase măsuri, demonstrând bogata fantezie a autorului. Urmează un *Allegro assai* bazat pe o temă foarte pregnantă, cu solo-uri de trompetă, clarinet și trombon, totul de mare efect, într-o manieră amintind întrucâtva de limbajul lui Șostakovici. Partea a treia, o *Invențiune* scrisă doar pentru trompetă, trombon și corzi (viori și viole) la unison, este extrem de concentrată (doar 38 de măsuri), pentru ca *Allegro-ul* final să aducă o mare varietate ritmică, pe fondul unei neîncetate creșteri dinamice și cu unele accente ușor grotești.

În continuare, programul a prevăzut — în primă audiție românească — *Concertul nr. 2 pentru vioară și orchestră* de Gerhard Rosenfeld (n. 1931), un compozitor deosebit de prolific, elev al lui Rudolf Wagner-Régeny. Scrisă în 1967, lucrarea vădește căutările autorului în domeniul formelor, ca și în acela al combinațiilor timbrale. Construcția ei este astfel concepută, încât o serie de solo-uri ale vioarei cu caracter de cadențe (calme, cantabile, deși adeseori cu mari salturi intervalice) alternează cu intervenții „acide“ ale orchestrei (accente în *fortissimo* ale alăturilor și lemnurilor, *pizzicati* la corzi, efecte de percuție la clopote). În final, vioara solistă intonează un citat din *Simfonia a IX-a* de Beethoven (faza de început din recitativul baritonului), după care orchestra atacă un alt citat — începutul preludiului la opera *Aurul Rinului* de Wagner —, Concertul încheindu-se ca un semn de întrebare. Cu prilejul unei discuții purtate cu autorul, prezent la București în cadrul acestor manifestări festive, am primit explicația neobișnuitului final al lucrării sale. Socotind că orice ascultător familiarizat cu *Simfonia a IX-a* de Beethoven va asocia citatul muzical din recitativul baritonului cu textul respectiv („O Freunde, nicht diese Töne...“ — Prieteni, nu asemenea sunete), Gerhard Rosenfeld pune implicit întrebarea dacă limbajul folosit în Concertul său este sau nu pe placul publicului. În imediata continuare, recitativul

beethovenian oferă însă alternativa: „...sondern an-genehmere lasst uns anstimmen“ — ci altele, mai plăcute, să intonăm). De aceea, Rosenfeld oferă și el alternativa acordului perfect în Mi bemol major, cu care începe preludiul la *Aurul Rinului*. Concluzia nu este trasă, finalul acesta avînd semnificația unei invitații la discuție. Ideea apare fără îndoială ca originală, chiar dacă sensul ei nu se impune cu forța evidenței, necesitînd un comentariu explicit. Dincolo de finalul său (controversat și în aprecierile formulate de public și de presă în R. D. Germană), Concertul lui Gerhard Rosenfeld a stîrnit un indiscutabil interes, potențat și prin interpretarea solistică a violonistului oaspete, Gustav Schmahl, un artist deosebit de activ în viața muzicală a țării sale, profesor de vioară la Conservatorul din Dresda și interpret al unui vast repertoriu de muzică clasică și contemporană. De altfel, ambele concerte de vioară ale lui Gerhard Rosenfeld — compuse la îndemnul lui — au fost prezentate de Gustav Schmahl în primă audiție absolută.

În încheierea concertului de la Ateneu, Siegfried Kurz a realizat o versiune plină de elan și de vioiciune tinerească a *Simfoniei I în Si bemol major* de Schumann, pagină consacrată a simfonismului romantic german. A fost o interpretare solidă, construită, scrupulos atașată textului, care a ținut totodată seama de climatul primăvăratec al inspirației schumanniene, culminînd în rigurosul *Scherzo* și în exuberantul *Final*.

Bach-Orchester des Gewandhauses — Leipzig

Cei treizeci de membri ai formației de cameră care s-a constituit în 1962, în sfînul reputatei orchestre simfonice „Gewandhaus“ din Leipzig, dedicîndu-și activitatea cultivării moștenirii ilustrului „Thomaskantor“ de acum mai bine de două sute de ani, nu sînt pentru înția oară oaspeții Bucureștiului. Ne amintim cu multă plăcere de cele două concerte, pe care instrumentiștii din Leipzig le-au consacrat în exclusivitate creației bachiene, în septembrie 1970, în cadrul Festivalului internațional „George Enescu“. Atunci, ca și acum, am apreciat maniera viguroasă, opusă oricărei uscăciuni scolastice, care caracterizează interpretările lor din muzica lui Bach. Sub conducerea profesorului și violonistului Gerhard Bosse, totodată conducător și concert-maestru al ansamblului, componenții colectivului (care cîntă — evident, cu excepția violonceliștilor și a clavecinistului — în picioare, potrivit tradiției de epocă) realizează execuții pline de viață, sensibile, sincere, naturale, indiferent dacă programul include — ca în majoritatea cazurilor — lucrări de Bach sau creații ale altor compozitori.

O demonstrație în acest sens a constituit-o concertul prezentat în cadrul „Zilelor muzicii din R. D. Germană“, care a început — în semn de omagiu pentru Felix Mendelssohn-Bartholdy, sărbătorit nu de mult cu prilejul împlinirii a 125 de ani de la moartea lui — cu o lucrare prea puțin cunoscută a compozitoru-